

БАЛАНС НА ТРЪБА

Не можете да постигнете дългосрочни цели,
уповавайки се на краткосрочни перспективи

Цитати

Застъпниците на глобалното затопляне могат да се опитат да го обрисуват като криза, която се случва „тук и сега“ – нещо, което познаваме. Но те могат да направят нещо много по-трудно – да работят за преосмислянето на ценностната система на човечестото, включваща активни действия сега, които да ограничат рисковете за нашите деца и техните деца.
- *Андрю Ревкин, журналист от New York Times*

Ако планирате за една година напред, сейте ориз,
ако планирате за десетилетие, засадете дървета,
ако планирате за цял живот, образовайте хората.
- *китайска поговорка*

Връзка с климата

Климатичните промени са предизвикателство, включващо огромен брой причини и предизвикващо непредвидени въздействия и редица тежки последици. Нашият типичен подход при взимането на решения за справяне с това предизвикателство се проваля, отчасти защото никога не изпитваме въздействието на нашите решения.

Когато се планират изследвания или предприемат действия, свързани с изменението на климата, е важно взимашите решенията да се споразумеят за времеви хоризонт на конкретно проучване или действие. Например, след какъв период от време очакваме източниците на големи количества въглероден диоксид да променят поведението си, особено когато не са налице непосредствени резултати от техните действия? Договарянето на времеви хоризонти може да помогне да бъдат избегнати неправилна комуникация, неразбирателство и конфликти, възникващи поради факта, че различните участници във вземането на решения са приели различни времеви рамки за решаването на даден проблем.

За тази игра

Използвайки ръчно изработени тръби, това упражнение предлага физическа активност и изживяване, чрез което участниците могат да повишат своята информираност и разбиране за подходящите времеви хоризонти, особено що се отнася до изменението на климата. Това упражнение не представя всички аспекти на концепцията за времеви хоризонт, но то предоставя възможността да разберете как следва да управлявате една динамична система в рамките на определен подходящ отрязък от време. Фокусирането върху промените, които настъпват и които се случват за по-кратки или по-дълги периоди от време, няма да ви дадат контрол върху системата.

Брой участници	Броят на участниците е ограничен само от количеството тръби, които можете да пригответе.
Време	Пет минути за упражнение, десет минути или повече за разбор.
Място	Един метър разстояние между участниците. Накарайте групата да застане в кръг, така че всеки участник да може да види изпълнението на другите.
Материали	Една хартиена тръба за всеки участник, с диаметър приблизително 2,5 сантиметра и дължина 1 метър. Алтернативите са пръчки или картонени тръби с подобни размери.
Предварител на подготовка	Предварително подгответе достатъчно хартиени тръби. Използвайте вестник или друга хартия с подходящи размери. Започнете диагонално да навивате хартията от единия ъгъл около дръжката на метла или друга подобна пръчка. След като постигнете желаните размери на тръбата, я залепете с лепенка. Можете да поставите по една тръба на всяка седалка преди пристигането на участниците.

Указания как да проведем играта

1

Обяснете на участниците: „Вашата цел е да балансирате тази тръба на върха на пръстите си.“ С дланта нагоре демонстрирайте балансирането на тръбата вертикално върху пръстите си. „Първо балансирате тръбата, докато фокусирате очите си на място, само на 2,5 сантиметра над точката, където тръбата се среща с пръстите ви.“ Дайте възможност на участниците да изпълнят вашите указания.

2

"Сега балансирате тръбата, като фокусирате очите си върху точка в горната ѝ част." Отново изчакайте, докато участниците изпълняват вашите указания.

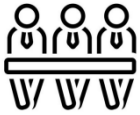

3

„И накрая, опитайте се да балансирате тръбата, докато фокусирате очите си върху тавана.“ Изчакайте участниците да опитат и този начин за балансиране на тръбата.

Участниците ще бъдат затруднени или в невъзможност да балансират на пръстите си хартиената тръба, когато гледат място, твърде близо до пръстите им, или твърде далеч от тях.

Обобщение и дискусия

Ето няколко въпроса за начало:

- Кой от трите метода работи най-добре?
- Защо мислите, че е било най-лесно да балансирате, когато се фокусирате върху върха на тръбата?
- Какво се промени, когато променихте точката на фокусиране?

Основният фактор, който се променя, когато премествате погледа от една фокусна точка в друга, е продължителността на времето, необходимо за реакция на участника между момента, в който тръбата започва да пада, и момента, в който окото му засича движението и предоставя необходимата информация, за да може ръката да реагира. Това е така, защото тръбата трябва да се отклони на определено разстояние, преди окото да открие, че има промяна в позицията ѝ.

Когато се фокусирате върху долната част на тръбата (близо до пръстите), горната част трябва да се премести на голямо разстояние, преди окото да забележи, че е необходимо противодействие. Обикновено реакцията е твърде закъсняла и тръбата ще падне. Когато се съсредоточите върху горната част на тръбата, необходимо е съвсем малко отклонение на тръбата, за да предизвика сравнително бърза и обикновено ефективна реакция на ръката за поддържане на баланса. При третия случай съсредоточаването на погледа върху тавана води до изпадане на тръбата от пръстите преди изобщо да забележите загубата на баланс. В този случай на практика участникът няма контрол върху тръбата си.

Основния урок от играта „Баланс на тръба“ е: **Ако искате да контролирате дадена система, изборът от вас времеви хоризонт трябва да е съвместим с нейната динамика. Ако вашата перспектива във времето е твърде близка или твърде далечна, няма да можете да контролирате задоволително поведението на системата.**

Пренасочете вниманието на участниците от резултатите от играта към изменението на климата.

Попитайте: „Ако сега предприемем действия за намаляване на емисиите CO₂, къде най-напред и най-вероятно ще наблюдаваме резултати?“ Изчакайте за отговор. „Отговорът е, че ще видим намаляване на въглеродния диоксид в атмосферата, както и в местата, които го абсорбират – океани и гори. Сега нека помислим за времеви хоризонт. Ако направим нещо днес, за да намалим емисиите на CO₂, вероятно ще минат много десетилетия, за да усетим промените в скоростта на вятъра, валежите, нивото на океана и произтичащите от тях бури, наводнения и суша, които се дължат на намалените количества парникови газове. Вземащите решения и обществото се насочват към предприемането на действия, които да доведат до промени несъпътствани от политически, социални и икономически трудности.“

„А сега нека обсъдим какви политики за изменение на климата се правят в момента:

- В краткосрочен план (поглед, съсредоточен в долния край на тръбата, близо до пръстите) – Една подобна ситуация може да се илюстрира с приготвянето на чаша чай. Времеви хоризонт за приготвянето на чая (от поставянето и кипването на водата в чайника, през поставянето на торбичката с чай в кипналата вода, до разливането на чая в чашата) е твърде кратък (няколко минути). Много малко сложни предизвикателства

публичната политика имат такива кратки закъснения и времеви хоризонти. Проблемите, свързани с климатичните промени, не са сред тях.

- Нагласата „да изчакаме и да видим какво ще се случи“ е еквивалент на фокусирането на очите към тавана. Проучванията показват, че наред с хората, които смятат, че изменението на климата представлява сериозен риск, мнозина също така смятат, че е безопасно да се забави намаляването на емисиите парникови газове до ниво, достатъчно за стабилизиране на концентрациите им в атмосферата, докато няма по-големи доказателства, че изменението на климата е вредно. Всъщност много политици по света твърдят, че е разумно да „изчакаме и да видим“ дали изменението на климата ще причини значителна икономическа вреда, преди да предприемем политики за значително намаляване на емисиите.”

„Такъв подход - „да изчакаме и да видим какво ще се случи” - е опасен, защото:

- (1) подценява как закъснялата реакция за намаляване на парниковите емисии в резултат на човешката дейност ще се отрази на климатичните промени;
- (2) се основава на предположението, че изменението на климата може да бъде преодоляно бързо, едва когато вредата стане очевидна (например: след значителни промени в ледената покривка, морското равнище, метеорологичните модели, производителността в селското стопанство или промените в разпространението и степента на изчезване на видовете, честотата на болестите.”

Тази игра е адаптиран вариант на *Balancing Tubes Game (The Climate Change Playbook, Dennis Meadows, Linda Booth Sweeney, and Gullian Martin Mehers)*